

FINANS TIDNINGEN

ONSDAG 3 MAJ 2000

Sund flykt från skolutflykt

KOCH LOV att färre och färre får fullständigt slutbetyg från masiet. När det inte gick att få arbete tvingades många kvar i verksamhet som de egentligen inte tyckte gav dem något. Utbildning är en sak. Kunskap är en annan. Är man inte tverrad leder inte det ena till det andra. För dem som egentligen inte ville gå i gymnasiet, men som tvingades av omständigheterna, förvandlades skolan till en osedvanligt trist ungdomsgård.

Den som blir kvar i skolgång han inte s med blir stukad. motivationen låg studieresultatet na dåliga. Det eror självkänslan all es i onödan. Om viktigaste man lär är att man inte ger bör man definiera sig åt något mera uppbyggligt. Ivetts hårda skola kan ibland lära ut mer än formell utbildning. När Skolverket larmar för att andelen som får fullständigt slutbetyg från gymnasiet sjunkit från omkring 80 till 74 cent, så behöver det alltså inte alla vara dåligt.

FRÅR ATT BLI BÅDE YRKESKICKLIG och för all del även bildad inför den svenska gymnasieskolan. Och det går också bra att en fullkomligt oduglig med både gymnasie- och högskoleutbildning.

Det finns förstas både goda och dåliga skäl att lämna skolan. r Skolverket anger högkonjunkturen som en av anledningarna till att färre gymnasieutbildar sig är det extra hoppingivant. I så fall slutar de som lämnar skolan inte därför att de har t upp, utan för att de vill något annat. Tidigare var den möjligheten mycket begränsad. När det var rt att få jobb var utbildning bästa sättet att meritera sig och sig in på arbetsmarknaden. Eller åtminstone bästa sättet att driva tiden i väntan på något annat. Kollektivavtalen såg, genom att reglera lönerna, effektivt till oefaren arbetskraft inte kunde konkurrera om de alltför få b som kom ut på marknaden.

HAR ARBETSMARKNADEN LUSNAT. Det var ett tag sedan man g artiklar om en mällös ungdom utan utsikter att få jobb. terfrågan är så stark att det går att ta sig in på arbetsmarkna n även för dem som vänder skolan ryggen och vill bygga sin mtid på något annat än tre års förberedande studier inför nu högre utbildning. Men när konjunkturen sjunker igen, får de som saknar masieutbildning inte problem då? Så behöver det inte alls ra. Har man väl börjat jobba, så skapar man sig egna meriter h lär sig nya saker. Är det något man borde lära sig inför nästa hårda tid, så är t att sänka trösklarna i porten till arbetsmarknaden. Alla kan te stöpas i samma gymnasiala form, bara för att facket ska privilegiet att diktera villkor som stänger arbetsvilliga men oltrötta ute. Men det kanske är staten som är den som är illdbar.

DÖDEN OCH SKAT-TERNA är det enda man kan vara säker på. Men i går blev det offentligt: forskning på klonade kalvar visar att det kan bli

möjligt att föryngra sig med genetiskt identiska celler. Så snart kan man vara säker på skatterna i evigheter.

Har du inte lämnat in deklarationen så är det för sent nu. Sista dagen var i går. Skattemyndigheten har samlat in uppgifter om dina inkomster och skattebetalningar, din förmögenhet och dina

lån, dina räntor och vem du ska sambeskattas med. Den vet nästan allt.

Vad du har missat är att vidmera den information de skaffat sig på annat håll med en namnteckning. Den ska de ha. Annars är det bara att hosta upp ett vite. Hin håla ta dig om du inte skriver under på att de tar dina pengar. Övningen är som utformad för att vara fördömligande.

Skattemyndigheten skämtar man inte med. Deklarationen erbjuder åtminstone möjligheten att rädda vad som räddas kan med några avdrag. Norrlandsförbundet har uppmanat sina regionala undersåtar att dra av 12 000 för

höga bensinkostnader och långa resvägar utan kollektivtrafik. En symbolisk proteståtgärd.

Många har gjort som de blivit tillsagda och visste så klart att avdraget är ogiltigt. Men skattemyndigheten nöjer sig inte med ett snett leende och ett underkännande.

Nu hotar regionskattechefen med straffskatt för dem som inte drar tillbaka avdraget. "Försöker du göra dig lustig? Mopsar du dig? Be om ursäkt. Annars åker du på en propp till, serru."

MATS LINDER

mats.linder@fti.se 08-506 245 00

London calling

Man kan ha kul utan teori

SIGNERAT

Den nya nya vänstern struntar i idéer och teorier, den vill bara ha kul. När de privilegierades barn leker revolt den här gången blir resultatet en vänster med schizofreni.

Det var den nya nya vänstern som anställda upplopp på Londons gator den 1 maj. Protesterna var osedvanligt våldsamma, men inte de första i sitt slag. Den anarkistiska cirkusen har tidigare haft föreställningar i Seattle, Davos och Washington D C. Turnén lär fortsätta.

Protesterna riktar sig mot den globala kapitalismen. Paralleller har dragits till Vietnamrörelsens dagar, då den tidens nya vänster bekämpade amerikansk imperialism. Och visst finns likheter. Den nya nya vänstern dominerar av ungdomar från vita över- och medelklassfamiljer i de rika länderna. Avantgardet återfinns i USA.

Detta är inte de fattiga och förtrycktas protest – utan de mest privilegierades.

VIKTIGA SKILLNADER föreligger dock. Vietnamkriget var en konkret företeelse. Den globala kapitalismen är en abstraktion. Vietnamkriget tog slut när USA gav upp – varpå luften gick ur proteströrelsen. Men hur sätter man stopp för kapitalismen? Upphör den om vi avskaffar den internationella valutafonden, Världsbanken och Världshandelsorganisationen?

Knappast. Vissa (till exempel ledande amerikanska republikaner) skulle till och med hävda att den globala kapitalismen då skulle stärkas, eftersom marknaden skulle tillåtas att fungera friare. Det är en gammal nyliberal idé att Världsbanken och IMF bör skrotas. Så kan kanske libertarianer göra gemensam sak med anarkisterna.

Men den största skillnaden mellan den nya vänsterns olika modeller, är att modell -68 var grundad i teori, medan modell -00 enbart handlar om direkt aktion. Idélösheten gör att den nya nya

Anarkism är sista skriket.

vänstern är svår att bemöta. En rörelse som inte bryr sig om att ha egna idéer, fäster inte heller någon större vikt vid andras tankar.

Teorilösheten är befriande. För aktivisterna har marxism lika lite trovärdighet som marknadsekonomi. Båda vägarna anses misslyckade. Anarkism har aldrig provats, den saknar både en mer omfattande teorbildning och en komprometterande historia. Det gör den till ett fräscht alternativ.

FRANKLIN FOER betonar i en artikel i The New Republic att anarkisternas kanske främsta styrka är deras underhållningsvärde: "De har gjort vänstern kul. De har gjort teorin att prioritera handling över teori – genom att låta tusen blommar blomma, snarare än att försöka skapa ideologisk sammanhållning."

Den nya nya vänstern kan koncentrera sig på att ha göra revolt och ha kul.

Men tanklösheten är också den nya nya vänsterns största svaghet. Den leder inte bara till tanklöst våld, utan också till alternativlöshet.

"Frågan är om denna anarkistiska modell som fungerar så bra för att organisera protester kan tillämpas i internationell skala för att skapa de demokratiska beslutsfattande strukturer som vi behöver för att avskaffa fattigdom," frågar sig en av rörelsens företrädare i ett reportage av William Finnegan i The New Yorker.

Svaret är nej, i alla fall så länge som anarkisterna inte kan accepte-

ra historiens mest anarkistiska organisationsform: den fria marknaden.

En intressant fråga är hur den gamla vänstern bemöter den nya subkulturen. Två olika strategier kan redan urskiljas i USA. Å ena sidan har viktiga delar av den amerikanska vänstern – fackföreningsrörelsen AFL-CIO och Ralph Naders konsumentrörelse – allierat sig med anarkisterna. Bill Clinton gjorde i Seattle gemensam sak med dem alla och satte stopp för en ny WTO-runda.

A ANDRA SIDAN har den amerikanska tredje vägens egen think tank, Progressive Policy Institute, nyligen publicerat en mycket frihållningsvänlig policyrapport, som förfäktar ståndpunkter som är rakt motsatta de teser som tredje vägens egen affischpojke drev i Seattle.

Vänstern är redan kliven över globaliseringen. En ny ny vänster gör inte vänstern mindre schizofren.

TOMAS LARSSON

tomas@loxinfo.co.th 08-506 245 00

Journalist och författare, baserad i Thailand.

FINANS TIDNINGEN

SÄR I MODERN TIMES GROUP

SARSERVICE DYGNET RUNT
stallning 08-506 245 60
slutbetyg tidning 08-506 245 60
r 08-506 245 62
xost pren@fti.se

XEL
-506 245 00
K
-14 99 30

STYVADRESS
x 70347, 107 23 Stockholm

SÖKSADRESS
ingegatan 18, 4 tr
IDAKTIONEN
post redaktion@fti.se
08-14 99 30

INOMSER
telefon 08-506 245 80
x 08-506 245 81

REDAKTÖR/UTSVARIG UTGIVARE
r Lundsgö 08-506 245 00

REDAKTÖR/OPINION OCH KULTUR
han Hakelius 08-506 245 00

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR
Peder Ramel 08-506 245 00
UTGIVARE
Sveriges Finansnyheter AB
PRENUMERATIONSPRISER
Heldr 2 443 kr (inkl moms 2 590 kr)
Halvår 1 388 kr (inkl moms 1 450 kr)
Kvartal 745 kr (inkl moms 790 kr)
Månad 250 kr (inkl moms 265 kr)
Postgiro: 92 03 03-5
Bankgiro: 5470-1016

WEBBSIDA OCH TEXTARKIV
FinansTidningen finns tillgänglig på internetadressen www.fti.se
Förbehåll mot elektronisk lagring och publicering måste göras av skribenten.
Detta medges normalt inte. För obehållt material ansvaras ej.

FinansTidningens faxvärd
173000 LÄSARE

FINANS TIDNINGEN
ISSN-1101-662X
VLT PRESS AB
VÄSTERÅS 2000

Det f som l kärnv inves kurre

Tel 0